

INTÉZMÉNYI AKKREDITÁCIÓS JELENTÉS

(Második akkreditációs értékelés)

2006/9/XI/2. sz. MAB határozat

TESSEDIK SÁMUEL FŐISKOLA

A Látogató Bizottság koordináló elnöke:

Babinszky László

A Látogató Bizottság kari elnöke:

- Mezőgazdasági Víz- és Környezet-gazdálkodási Főiskolai Kar.
- Pedagógiai Főiskolai Kar:
- Gazdasági Főiskolai Kar:
- Mezőgazdasági Főiskolai Kar:

Németh Tamás
Cseh Sándor
Molnár József
Neményi Miklós

2006. december 8.

A Tessedik Sámuel Főiskola (TSF) 4 városban működő felsőoktatási intézmények 2000-ben lezajlott integrációjával jött létre, mint regionális főiskola. A főiskola 2005. december 31-ig 4 karral (Mezőgazdasági Víz-és Környezetgazdálkodási Főiskolai Kar Szarvas, Pedagógiai Főiskolai Kar Szarvas, Gazdasági Főiskolai Kar Békéscsaba, Mezőgazdasági Főiskolai Kar Mezőtúr), valamint egy intézettel (Egészségügyi Intézet Gyula) rendelkezett, mely intézet szervezetileg a békéscsabai karhoz tartozik.

2006. január 1-vel a mezőtúri Mezőgazdasági Főiskolai Kar kivált és csatlakozott a Szolnoki Főiskolához.

Jelenleg a jogelőd intézmények profiljának megfelelően 5 tudományterületen (műszaki tudományok, orvostudományok, agrártudomány, társadalomtudomány, bölcsészettudomány), és ezeken belül számos tudományágra kiterjedő képzési, kutatási, fejlesztési profillal rendelkezik.

A regionális főiskola egyik alap feladata a karok oktatási, kutatási tevékenységének összehangolása. Az új intézmény kialakulásával a korábban meglévő erőforrások kihasználásának lehetősége jelentősen javult.

A főiskola székhelye Szarvas, mely város közel 220 éves mezőgazdász és pedagógus képzési múlttal rendelkezik. A főiskola négy karán több mint hétezer hallgató tanul 220 oktató irányításával. Az oktatást több mint 300 szakalkalmazott segíti.

A telephelyek közötti távolság ellenére közös intézményi szervezetek irányításával számos területen megtörtént a tevékenységi területek integrálódása (így például: gazdasági főigazgatóság, informatikai rendszer, valamint a felnőtt képzési központ).

Az oktatás során a különböző karokhoz tartozó szakokon átoktatás történik, kihasználva az integráció előnyeit. A humán erőforrás jobb kihasználása mellett az infrastruktúra közös igénybevétele is megkezdődött. Például az épületek esetében a Szarvason működő 2 kar (Mezőgazdasági Víz- és Környezetgazdálkodási Főiskolai Kar, Pedagógiai Főiskolai Kar) nagyobb létszámú előadások megtartásához használja a Mezőgazdasági Víz- és Környezetgazdálkodási Főiskolai Kar előadótermét. A közös informatikai rendszer mind a gazdasági, mind az oktatási területen jelentősen egyszerűsítette a feladatok megoldását.

A lineáris képzésre történő áttérés a karok közös tudásbázisára alapozott BSc szakok akkreditálásával történt. A TSF 17 BSc szakra adott be indítási kérelmet. Ebből 14 szak indítását engedélyezte az Oktatási Minisztérium.

A Tessedik Sámuel Főiskolai karok erőforrásaira alapozva a közeljövőben MSc szakok akkreditációját is kezdeményezi.

A főiskola - szakmai súlyán túl - rendkívül fontos szerepet játszik a Dél-Kelet Magyarország szellemi életében is. Fontos helyet foglal el a két nagy egyetem – a Debreceni Egyetem és a Szegedi Tudományegyetem - szakmai vonzásköre között.

A Tessedik Sámuel Főiskola karai

1. Mezőgazdasági Víz- és Környezetgazdálkodási Főiskolai Kar (Szarvas)

A kar szellemi jogelődje a Tessedik Sámuel által 1780-an alapított Gyakorlati Gazdasági Szorgalmatossági Iskola. A karon 1927-től megszakítás nélkül folyik mezőgazdasági szakember képzés.

A nagymúltú intézmény 1927 és 1945 között középfokú Gazdasági Tanintézetként, 1945-50 között mint Mezőgazdasági Középiskola, majd 1956-ig középfokú, 1961-től Felsőfokú Mezőgazdasági Technikumként tevékenykedett.

**Intézményi akkreditációs jelentés – 2006/9/XI/2. sz. MAB határozat
Tessedik Sámuel Főiskola**

1970-1999 között a Debreceni Agrártudományi Egyetem Főiskolai Kara, 2000 január 1-től a Tessedik Sámuel Főiskola Mezőgazdasági Víz- és Környezetgazdálkodási Főiskolai Kara.

BA, BSC alapszakok a karon:

- környezetgazdálkodási agrármérnök,
- növénytermesztő mérnöki.

2. Pedagógiai Főiskolai Kar (Szarvas)

A kar pedagógus képzés gyökerei a Tessedik Sámuel által 1780-ban alapított Gyakorlati Szorgalmatossági Iskoláig nyúlnak vissza. A tanítóképzés 1857-ben az Evangélikus Gimnáziumban indult meg, 1917-től óvónőképzés is folyt. A mai Tessedik Sámuel Főiskola Pedagógiai Karának jogelőd intézményei: 1959-től Felsőfokú Óvónőképző Intézet, 1990-től Brunszvik Teréz Óvónőképző Főiskola, 1998. január 1-től a békéscsabai Körösi Csoma Sándor Főiskolával egyesülve Körös Főiskola. 2000. január 1-től a Tessedik Sámuel Főiskola Körös Főiskolai Kara, 2001. július 28-tól működik a Tessedik Sámuel Pedagógiai Főiskolai Karaként.

BA, BSC alapszakok a karon:

- óvoda pedagógus,
- tanító.

3. Gazdasági Főiskolai Kar (Békéscsaba)

A Gazdasági Főiskolai Kar a TSF kihelyezett tagozataként 1986-ban kezdte meg működését. 1990-ben vált önálló főiskolává, majd 1992-ben vette fel a Körösi Csoma Sándor nevét. 1998. január 1-én alakult meg a Körösi Főiskola békéscsabai és szarvasi telephellyel. 2000. január 1-el integrálódott a Tessedik Sámuel Főiskolába főiskolai karként.

Szervezetileg a békéscsabai karhoz tartozik a gyulai telephelyű Egészségügyi Intézet. Az intézet a Debreceni Orvostudományi Egyetem irányításával 1993. szeptember 1-el indította el a főiskolai szintű diplomás ápoló képzést.

A képzés a 8 tantermes Szent István úti új épületben indult el. A területi klinikai gyakorlatok színhelye a jól felszerelt és korszerű gyakorlati képzést nyújtó Pándy Kálmán megyei Kórház. E képzésben meghatározó szerepet játszanak a kórház szakemberei (orvosok, diplomás ápolók, szakoktatók). A Tessedik Sámuel főiskola keretében az Egészségügyi Intézet első beiskolázására 2000/2001-es tanévben került sor.

BA, BSC alapszakok a karon:

Gazdasági Főiskolai Kar (Békéscsaba):

- andragógia,
- gazdálkodási és menedzsment,
- műszaki menedzser,
- pénzügy és számvitel.

Egészségügyi Intézet (Gyula)

- ápolás és betegellátás,
- egészségügyi szervező
- szociális munka

4. Mezőgazdasági Főiskolai Kar (Mezőtúr)

A kar jogelődje a mezőtúri Magyar Királyi Teleki Blanka Leánygimnáziumban megkezdett mezőgazdasági leány-középfelsőfokú képzés. Az intézményt 1950-ben három éves képzési idejű Mezőtúri Növénytermelési Mezőgazdasági Technikummá, 1952-ben négy éves képzést folytató Mezőgazdasági Technikummá szervezték át. 1960-ban kezdődött el a két éves felsőfokú

**Intézményi akkreditációs jelentés – 2006/9/XI/2. sz. MAB határozat
Tessedik Sámuel Főiskola**

mezőgazdasági technikus képzés. 1962-ben vette kezdetét a hároméves felsőfokú gépész szaktechnikus képzés a Felsőfokú Mezőgazdasági Technikumban.

Az intézmény 1972-ben vált a Debreceni Agrártudományi Egyetem Főiskolai Karává. 1986-ban a kar a Gödöllői Agrártudományi Egyetem szervezetében működött. A 2000. január 1-vel megalakult Tessedik Sámuel Főiskola egyik kara a Mezőtúri Mezőgazdasági Főiskolai Kar.

A Mezőgazdasági Főiskolai Kar 2006. január 1-vel kivált a Tessedik Sámuel Főiskolából, s további működését a Szolnoki Főiskola keretein belül kívánja folytatni. Tekintettel azonban arra, hogy az intézményi akkreditációs értékelés során a MAB az intézmény előző akkreditációs értékelés óta eltelt időszakban folytatott tevékenységet vizsgálva adja meg egy-egy intézmény, azon belül az egyes szervezeti egységek minőségértékelését, indokolt, hogy a TSF-ből kiváló kar vizsgálatát a MAB a TSF többi karával egyidőben végezze el. A TSF akkreditációs jelentésében az MFK-ról készült minőségértékelés része lesz a MAB ütemezés szerint 2007/2008-as tanévben sorra kerülő Szolnoki Főiskola második akkreditációs értékelésének is.

BA, BSc alapszakok a karon:

- *műszaki menedzser,*
- *gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök,*
- *mezőgazdasági és élelmiszeripari gépészmérnök,*
- *mezőgazdasági mérnök.*

Személyi feltételek

A TSF személyi állományának összetételét alapvetően az integrálódott főiskolák személyi állománya határozta meg. Az integrációval létrejött új egységek (gazdasági hivatal, könyvtár, kollégium) a jogelőd intézmények emberi erőforrásaival gazdálkodtak, így személyi állomány növekedését nem, de a vezetői megbízatások számának némi emelkedését eredményezték. Az ide vonatkozó statisztikai adatok szerint még 2000. október 15-i állapotnak megfelelően 6104 hallgató volt, addig 2005-ben a hallgatói létszám 7400-ra nőtt. Ugyanezen időszak alatt az összes dolgozói létszám 535-ről 523 főre csökkent. Az integráció óta a TSF-n dolgozó minősítéssel rendelkező oktató- kutatók részaránya 18%-ról 30% fölé emelkedett. Jelenleg a doktoranduszok száma 32 fő, ami azt jelenti, hogy 3 éven belül a minősítettek aránya megközelítheti a 40%-ot. A bizottság megítélése szerint azonban tovább kell javítani a minősítettek arányát valamennyi karon. Megvizsgálva az oktatók életkor szerinti megoszlását, azt tapasztaljuk, hogy a TSF-n a fiatal (40 év alatti) oktatók száma rendkívül alacsony (összesen 40 fő, az össz-oktatók 21 %-a). Az oktatói átlagéletkor is igen magas, jelenleg 48,7 év. Azonban az elkövetkező öt évben javulhat a kor-összetétel, mivel az oktatók körében jelentős lesz a nyugdíjazás (kb. 15%) és az idősebb kollégák helyére a fiatalabb korosztályból új minősítetteket lehet kinevezni. Mivel a TSF-n az oktatók nagyrésze kutatási tevékenységet is folytat, így a korábbi megállapítások a kutatásra vonatkozóan is érvényesek.

Oktatás- képzés

Az oktatás irányítását az integráció óta az oktatási rektorhelyettes az Oktatási Bizottság közreműködésével végzi. A TSF 2002-évben bevezette minden karon és az egészségügyi intézetben a NEPTUN rendszert. Ez az oktatás szervezését segítő hallgatói információs rendszer az oktatási és pénzügyi szolgáltatásaival együtt a főiskolán színvonalasan működik. A TSF földrajzi elhelyezkedéséből adódóan egyes karok 60-80 km távolságra vannak egymástól, illetve a Rektori Hivatalba telepített központi informatikai eszközöktől. Azonban a 2005. évi műszaki fejlesztések lehetővé tették, hogy a rendszer szolgáltatásai ma már az internetről bárholnan elérhetők, ezzel az oktatók és hallgatók közötti kommunikáció felgyorsult és naprakész. A főiskolán a kreditrendeletnek megfelelően elkészült a kredit szabályzat és ennek alapján a kreditszerző képzést 2002-ben valamennyi szakon és

tagozaton bevezették. A kreditrendszerre való áttérés a NEPTUN rendszer támogatásával jól működik, ami elősegíti a hallgatók tanulmányi előrehaladását és mobilitását.

Az oktatás infrastruktúrája

A főiskola jelenleg nem rendelkezik korszerű és megfelelő méretű előadótermekkel szaktantermekkel és szemináriumtermekkel. Ezért a megnövekedett hallgatói létszám kiszolgálását ideiglenes jelleggel kényszermegoldások igénybevételével tudják csak megoldani (napok oktatási idejének meghosszabbítása, más funkciójú épületek – pl.: tornacsarnok – oktatásra történő bevonása, illetve az integráció óta megszerzett új ingatlanok oktatási célra történő átalakítása, stb.).

A főiskola vezetése ezen a nehéz helyzeten a közeljövőben tud javítani, mivel a Gazdasági Főiskolai Karon (Békéscsaba) már épül egy 2200 m² nettó alapterületű épület, melyben egy 350 főt befogadó előadóterem, valamint egy könyvtár is helyet fog kapni. A beruházás 2006-ban fejeződik be.

A TSF Mezőgazdasági Főiskolai Karon (Szarvas) egy többfunkciós épület együttes épül. Itt kapnak helyet a hallgatók gyakorlati képzését szolgáló korszerű tanterem, számítógépterem és tanulószobák. A tervezett létesítmény földszintjén aula funkciót is betöltő tanácsterem is lesz. A beruházás engedélyezési eljárás alatt van.

A többfunkciós 4000 m² alapterületű oktatási épületet két kar - a Mezőgazdasági Víz- és Környezetgazdálkodási Kar, valamint a Pedagógiai Főiskolai Kar - igényeit fogja kielégíteni.

A gyulai Egészségtudományi Intézet szomszédságában lévő négyszintes épületet vásárolta meg a TSF, ahol a könyvtár, a számítástechnikai tanterem és más szaktanterem kerülnek elhelyezésre. A tanterem felszerelése folyamatban van.

A TSF oktatástechnikai felszereltsége általában jónak minősíthető, bár a színvonal még változó. Az ilyen irányú fejlesztésekhez viszonylag jó alapot biztosít az a tény, hogy a TSF-t a szakképzési alap terhére évente közel 20 gazdálkodó szerv támogatja, mintegy 8-10 millió forinttal. Mindezeket túl a pályázati lehetőségeket is igyekeznek ezen a téren a főiskola kihasználni.

1. Mezőgazdasági Víz- és Környezetgazdálkodási Főiskolai Kar oktatási tevékenysége

A 3 szakra, az általuk képviselt szakirányokra, valamint a 2 FSZ-re és 3 szakirányú továbbképzésre vonatkozóan összefoglalóan a bizottság megállapította, hogy az ismeretanyag folyamatos fejlesztése megtörténik, az ellenőrzési és számonkérési technikák az adott tárgynak megfelelően kerülnek kialakításra.

A gyakorlati oktatásban a sikeres képzéshez kívánt feltételrendszer biztosított, ez részben a főiskola saját kezelésében lévő egységek bevonásával, részben a közelebbi térségben található (HAKI, Körös-Maros Nemzeti Park, Szarvasi Arborétum) intézményekre alapozva történik. A gyakorlati oktatáshoz az alapképzési szakok nappali tagozata számára gyakorlati napló bevezetésére került sor, melyben kellő részletességgel kerülnek meghatározásra a feladatok.

A bizottság úgy ítéli meg, hogy a karon a duális rendszerről a lineáris rendszerre történő áttérésnek mind a személyi, mind a tárgyi, mind az infrastrukturális feltételei adottak (2005 őszen már egy ilyen jellegű szak indítása meg is történt).

2. Pedagógiai Főiskola Kar oktatási tevékenysége

A bizottság megállapította, hogy az óvodapedagógus, a nemzetiségi (szlovák, román) óvodapedagógus, a tanító, a nemzetiségi (szlovák, román) tanító szak ismeretanyaga korszerű, jól felépített, a tudományág legújabb eredményeinek közvetítésére alkalmas. A 2002-ben kiadott kormányrendelet alapján a szakok a képesítési követelményeknek eleget tesznek. A tantervek a kompetenciák megfogalmazását még nem tartalmazhatják, de a bevezetett, kreditalapú tantervek jól szolgálják a képzéseket. A Kar tantervei az ismeretanyag folyamatos

fejlesztését dokumentálhatóan bizonyítják. Az ellenőrzési és számonkérési technikák hagyományosak, az adott tárgyaknak megfelelően kerültek kidolgozásra. Dicsérendő, hogy az ellenőrzés, illetve a számonkérés döntő többségében szóban történik.

A jól összeállított képzési programokban az elméleti és gyakorlati ismeretek egyaránt kellő hangsúlyt kapnak. A gyakorlati oktatásban a sikeres képzéshez kívánt feltételrendszer biztosított, ez döntőrészt a főiskolai kar saját kezelésében és területén lévő gyakorlóintézményben illetve a Kar szomszédságában található külső iskolában történik. A jól felszerelt gyakorlólhelyeken a hallgatók többféle szakmai program és módszertani sokszínűség mellett készülhetnek jövővő hivatásukra.

Az óvodapedagógus szakon kiemelkedő a gyakorlóóvoda légköre illetve annak infrastruktúrája, amely nagyban hozzájárul a nagyon közvetlen és szoros elméleti és gyakorlati képzés közötti kapcsolathoz.

A tanító szak gyakorlati háttere biztosított. A gyakorlati oktatás dokumentumai kellő részletességűek és szakmailag magas szintűek. A Kar gyakorlólhelyein az elkötelezett szakvezetőkön kívül főállású logopédus is segíti az erre rászoruló gyerekek beilleszkedését.

A tanító szakhoz kapcsolódó külső gyakorlólhelyen hasonlóan jók az adottságok. A hallgatók – visszajelzéseik alapján – a gyakorlati képzés színvonalával elégedettek.

Megállapítható, hogy a lineáris rendszerre való áttéréshez, az alapképzési (BA) szakaszhoz szükséges személyi, tárgyi, infrastrukturális feltételek megnyugtatóan adottak.

A Kar rendelkezik azzal a potenciállal, hogy a jelenlegi nappali tagozatos hallgatói létszámú képzést (552 fő) a minőségi kritériumok megtartásával jól, a levelező tagozaton a jelenlegi létszámú képzést (745 fő), amely kissé túlméretezett a megfelelő szinten tudja teljesíteni.

3. Gazdasági Főiskolai Kar oktatási tevékenysége

A bizottság véleménye alapján a karon folyó valamennyi képzés akkreditálható. A gazdálkodás- és szervezéstudományokhoz sorolt szakok működése tekinthet vissza a legkomolyabb múltra. Ezen a területen a kar tevékenysége minden tekintetben pozitív fejlődést mutat, javultak a személyi és tárgyi feltételek. Minden tekintetben megfelelnek az akkreditációs követelményeknek. A lineáris képzésre történő áttérés feltételei adottak. Az **andragógia** azonban, - mint a személyügyi szervező szak utódszaka - erős személyi fejlesztést igényel. Az egészségtudományok területén folyó hagyományos képzések: **diplomás ápoló**, valamint az **általános szociális munkás** szakokat a bizottság a szakok kifutásáig javasolja akkreditálni, ugyanakkor ezek utódszakai (**ápolás és betegellátás, szociális munka**) fejlesztések kívánatosak.

Szükséges megjegyezni, hogy a Tessedik Sámuel Főiskola **az ápolás és betegellátás, valamint az egészségügyi szervező** megnevezésű BSc szak indítási kérelmét (melynek egy lehetséges szakiránya az *egészségturizmus szervező*), a MAB a 2005/7/IX/2/55. sz., illetve a 2005/7/IX/2/55. sz. határozatában nem támogatta, de az oktatási miniszter 2 évre szóló szakindítási engedélyt adott. Felhívja a MAB a Főiskola figyelmét, hogy – tekintettel a MAB 2006/1/VI/2. sz. határozatára, mely a MAB által nem támogatott, a miniszter által engedélyezett alapképzési szakok minőségvizsgálatát írja elő –, az **ápolás és betegellátás**, valamint az **egészségügyi szervező** megnevezésű BSc időközi minőségvizsgálati eljárásának lefolytatása hamarosan esedékessé válik.

A **műszaki menedzser** szak indítási engedélyét a Főiskola egy korábbi struktúrában kapta meg. **Javasoljuk a szak akkreditálását három év után** (az első diploma kiadását követően) **elvégezni**.

A bizottság szükségesnek tartja kiemelni, hogy a kar és az egész Főiskola működése szempontjából kedvezőtlen az állandó szervezeti átalakulás. Karok átalakulása, leválása, profiljuk külső hatásra történő változtatása nem teszi lehetővé a szakmai integrációban rejlő

lehetőségek kihasználását. Kedvezőtlen körülményként értékeli a bizottság azt is, hogy a kar nem integrálódott eléggé a térség és Békéscsaba társadalmi-gazdasági rendszerébe.

4. Mezőgazdasági Főiskolai Kar oktatási tevékenysége

A Karnak ill. a jelenlegi elnevezés szerint a Fakultásnak példaértékű kapcsolatrendszere van a hazai és külföldi felsőoktatási Intézményekkel, valamint a gazdasági élet szereplőivel, ide értve a különböző szakmai egyesületeket is. Ez többek között azért is előnyös, mert így a Záróvizsga bizottságok személyi összetétele tükrözheti a hazai helyzetet, a külső tagok véleménye révén megvalósul a társadalmi-szakmai kontroll, a bizottságok javaslatait az oktatás korszerűsítésénél figyelembe lehet venni.

Megemlítendő a Magyar Szabadalmi Hivatallal kiépített másfél évtizedes jó együttműködés, amely révén az érdeklődő hallgatók középfokú iparjogvédelmi bizonyítványt szerezhettek. Jelentős volt ill. a Fakultáson jelentős a szakirányú továbbképzési tevékenység.

A bizottság tapasztalata szerint valamennyi szakon oktatott ismeretanyag az elvárásoknak megfelelő tartalmú, az ellenőrzési, számonkérési technikák a szokásosak (félévközi feladatok, zárthelyik, félévvégi gyakorlati jegy, vizsga). A jegyzet, a tankönyv és a szakkönyv ellátottság megfelel a kívánalmaknak. A Záróvizsgákon a hallgatók felkészültsége megfelel a korszerű követelményeknek, tudásuk gyakorlat-centrikus.

A tantervek részletesen kidolgozottak.

A Műszaki és Mezőgazdasági Fakultáson (ill. korábban Mezőgazdasági Főiskolai Karon) a laboroknak a döntő többsége korszerűnek mondható. Ez elsősorban azzal magyarázható, hogy az adott szak felelőse különböző intézményekkel, illetve cégekkel szoros kapcsolatot alakított ki. Ezen felül kísérleti telep és tangazdaság is szolgálja a korszerű gyakorlati oktatást és kutatást.

A bizottság megállapítja, hogy az intézmény alkalmas a duális rendszerről a lineáris rendszerre való áttéréshez. Ennek a személyi feltételei egyértelműen, a tárgyi és infrastrukturális feltételei nagyjából megvannak. Lineáris képzésük már több szakon folyik, melyeket zökkenőmentesen indítottak el.

Kutatás- fejlesztés

A kutatás- fejlesztés a TFS-en ugyancsak fontos terület. Az integráció első évében a főiskola kidolgozta a kutatás-fejlesztési stratégiáját. Kialakította azokat a szervezeti kereteket és szabályzatokat, amelyek a stratégia megvalósítását és működését szolgálják.

Az intézmény tudományos és művészeti tevékenységét a Főiskolai Tudományos és Művészeti Bizottság, valamint a kari szervezésben létrehozott Tudományos Bizottságok irányítják.

A költségvetésből normatív alapon leosztott támogatás felhasználása a „Normatív kutatástámogatás felhasználásának szabályzata” szerint belső pályázati rendszerben történik. A költségvetésen kívüli kutatástámogatások felhasználása alapvetően a pályázati rendszer szerződési feltételeihez igazodik a belső szabályzatok figyelembe vételével. A kutatási pályázatok szervezési feladatának részbeni ellátására az egyes karok Pályázati Irodát működtetnek. A kutatás-szervezés és információ szolgáltatás egyik fontos szervezeti egysége a 2004-ben PHARE támogatásával létrehozott Innovációs Központ.

A kutatás finanszírozására fordított összeg fokozatosan emelkedik. Míg a TSF K+F tevékenységének össz- forrásértéke 2000-ben 103 millió forint volt, addig 2005-ben 279 millió forint. Ezen összeg (279 MFt) 38%-a származott külföldi (EU-5) támogatásból.

A főiskola K+F támogatása négy forrásból származik: pályázatos K+F, megbízásos K+F, továbbá a normatív kutatás támogatásból, valamint diszciplináris kutatásból.

A TSF egy EU-5 projektben vesz részt (projekt azonosító: EU-Q2K5-C5, 2002-01363). A projektben többek között a Wageningeni Egyetem (Hollandia) és a Bolognai Egyetem (Olaszország), valamint több holland, olasz és német cég vesz részt. A projekt futamideje 3 év (2003-2006). A projekt támogatás 1.9 millió. A TSF MVF elnyert támogatása 147 ezer EUR. A doktori képzésben résztvevő oktatók kutatási tevékenységének és képzési költségeinek jelentős hányadát a főiskola a normatív kutatástámogatásból, kutatási pályázatokból és a költségvetésből támogatja.

A TSF Tudományos Közlemények és a kari tudományos kiadványok publikációs lehetőséget adnak minden oktatónak és kiemelten a doktori képzésben résztvevőknek. A főiskola elsősorban a normatív kutatástámogatásból és pályázati forrásokból támogatja az oktatók, kutatók hazai és nemzetközi konferenciákon való részvételét.

A kutatás infrastruktúrája

A kutatást jelentős részben az oktatás infrastruktúrája szolgálja, de emellett a TSF-n folyó tudományos munkát külön laboratóriumok, nagyértékű műszerek, mérőeszközök, szoftverek is segítik.

A technikai felszereltség színvonala átlagosnak mondható, és – mint sok más hazai felsőoktatási intézményre, - a TSF-re is jellemző, hogy a korszerű eszközpark mellett megtalálhatók az idejét múlt, szükségből használt műszerek is.

A főiskola profiljához kapcsolódó fontosabb laboratóriumok: kémiai, talajtani, környezetvédelmi, vetőmagvizsgáló, gépjármű, munkagép, motordiagnosztikai, anyagismereti, épületgépész, stb. Az agrártudományi kutatásokat szolgálja még a kísérleti telep és azok gépi- és eszközparkja. A neveléstudományi témák kutatását segíti a Pedagógiai Karon működő óvoda és gyakorlóiskola. Az egészségtudományi kutatások bázisa a Pándy Kálmán Megyei Kórház infrastruktúrája.

1. Mezőgazdasági Vízügy- és Környezetgazdálkodási Főiskolai Kar kutatási tevékenysége

Az oktatási egységek kellő figyelmet fordítanak – nagy oktatási leterheltségük mellett is – a kutatásfejlesztési feladatok végrehajtására is. Az általuk művelt projektek európai kutatási finanszírozásokat, hazai nagy projekteket (NKFP) is tartalmaznak a nagyszámú egyéb források mellett (OTKA, stb). A kutatásfejlesztéshez az infrastrukturális feltételek adottak. A tanszékek ügyelnek arra, hogy a hallgatók diplomadolgozatának témaválasztásánál a tanszéki kutatások is bekerüljenek. Az eredményeiket jelentésekben, szakmai anyagokban, valamint dicséretes módon egyre növekvő számú folyóiratokban történő publikációban jelentetik meg.

Néhány fontosabb (jellemző) kutatási terület:

- A növénytaplálás összefüggéseinek vizsgálata „talaj+trágya+növény” rendszerben a termőhely-specifikus trágyázás fejlesztéséhez.
- A rostkender termesztése és feldolgozása, hazai megújítása piacképes, környezetbarát végtermék előállítására céljából.
- Integrált technológiai rendszer kifejlesztése a megújuló energiaforrások környezetbarát hasznosítására.
- A tiszai cian- és nehézfém-szennyezés hatásának vizsgálata madártársulás monitoringgal.
- A DK-Alföld termőhelyi potenciálja, biológiai, ökológiai karakterisztikák feltárása.

2. Pedagógiai Főiskolai Kar kutatási tevékenysége

A Karon alkalmazott kutatások folynak, melyek szorosan kapcsolódnak az oktatáshoz. Az eredmények – jegyzetek, egyéb főiskolai kiadványok formájában – segítik a hallgatók felkészülését is. Az intézmény Diskurzus c. periodikája folyamatos publikációs lehetőséget

biztosít. A normatív kutatásfejlesztési támogatásból az oktatók pályázással részesülhetnek. Ez a segítség a művészeti alkotó tevékenységet végzőket is megilleti. További feladatként fogalmazódott meg az országos szaklapokban való publikálás fokozása, hiszen a helyi kiadványokban történő megjelentetés legtöbb doktori iskola számára nem számít „impakt faktoros” publikációnak.

A K+F tevékenység több szakmai területre irányul. A kiemelt kutatási és fejlesztési témák a következők:

- kisebbségi kutatások (szlovák, román, roma),
- tehetségkiválasztás és fejlesztés (alkotó- és előadóművészet, matematikai tehetségek kiválasztása),
- olvasáskultúra, olvasáspedagógiai kutatások (felmérések, interjúk),
- testkultúra és egészségfejlesztés, életmód (felmérések, kísérletek),
- óvodai nevelés a művészetek eszközével (a kísérleti program országok kipróbálása és bevezetése),
- sajátos nevelést igénylő pedagógia hazai és nemzetközi kapcsolatai, kutatásai.

3. Gazdasági Főiskolai Kar kutatási tevékenysége

A főiskolai képzés jellegéből adódóan a kutatási tevékenységet szintén a főiskola oktatói végzik.

A kutatási tevékenység középpontjában az a szemlélet áll, hogy a kutatók (oktatók) tevékenységükkel a Dél-Alföldi Régió hátrányos helyzetét javítsák, fejlődését elősegítsék. Ennek jegyében főleg helyzetelemző, értékelő tanulmányok készülnek. A Kar nagy hangsúlyt helyez a profiljába vágó és regionális szerepkörét erősítő kutatási témákban a folyamatos teljesítmény biztosítására. Ennek fő formáját nemzetközi partnereivel közösen kezdeményezett konferenciák rendszeres megszervezése és a kutatási eredmények konferencia kötetekben és cd-ken, valamint a saját és partnerintézmények tudományos periodikáiban való közzététele jelenti. Emellett a kutatások eredményei be is épülnek az oktatásba a jegyzeteken, előadásokon és a szakszemináriumokon keresztül. A kutatási tevékenység további erősítését szolgálja a regionális kutatási terület pécsi központjaival folyamatosan fejlődő kapcsolatrendszer is, melyben további jelentős tartalékok is vannak.

4. Mezőgazdasági Főiskolai Kar kutatási tevékenysége

A Kar oktatói a beszámoló időszakban jelentős számú hazai kutatási projektben vettek részt (2002-ben 18, 2005-ben 26), ezen belül megtalálhatók NKFP és OTKA programok. A Kar oktatóinak döntő többsége a kutató-fejlesztő munkában részt vesz. Több Nyugat-Európai Egyetemmel pályázat kapcsán nemzetközi együttműködést alakítottak ki. Bekapcsolódnak továbbá nemzetközi tudományos szervezetek bizottsági munkájába is, ami a kutatással kapcsolatos lehetőségeket javítja.

Kutatást alapvetően az oktatógárda végez, önálló kutatói státuszon foglalkoztatottuk gyakorlatilag nincs.

A kutatási programok előkészítésében, a K+F tevékenységnek a Karon (és jelenleg Fakultáson) belüli és külső együttműködőkkel történő kapcsolatok kialakításában évtizedek óta jelentős és meghatározó szerepet játszik a Kutató-Fejlesztő Osztály. Ennek révén a 2002-ben befolyt pályázati és állami megbízási összeg (13,5 mFt) 2005-re 25,7 mFt-ra emelkedett. A szerződéses kutatásokból nyert összegek eltérőek az egyes években: 0,4-1,3 mFt.

A kutatási programok széleskörűen fogják át a Kar és fogják át a Fakultás szakmai kompetenciáját. Az ökológiai kutatásoktól a műszaki kutatásokon át a környezetvédelmi (környezettechnikai) és ökológiai kutatások mellett agrotechnológiai K+F problémákkal is foglalkoznak az oktatók.

Szolgáltatás

Informatika

A TSF informatikai szolgáltatása jó. A központi informatikai szolgáltatások (hallgatói, tanulmányi rendszer, könyvtári rendszer, stb.), illetve a központi ügyviteli rendszerek (pénzügyi, számviteli-, iktató rendszerek, stb.) megfelelően támogatják az intézmény mindennapi tevékenységét, illetve a menedzsment munkáját. Az informatikai rendszer üzemeltetése és fejlesztése jól szervezett. A TSF-nek van a Főiskolai Tanács által elfogadott informatikai szabályzata. A főiskolai hálózat túlnyomó részt strukturált, UTP alapú switchekkel szervezett, többszintes.

Könyvtár

A könyvtári infrastruktúra leterheltsége igen nagy. A könyvtári kölcsönző telephelyeken található. A TSF könyvtára négy kari és egy intézeti könyvtár együttese. A könyvtárak állománya együttesen fedezi a főiskolán oktatott tudományterületek szakirodalmát. A könyvtár 2001. október 1-től 0423870-BÉ számon nyilvános felsőoktatási könyvtárként tölti be szerepét a régióban, ahol az egyes könyvtárak a tudományterületek szakkönyvtáraiként is működnek.

A bizottság azonban felhívja a figyelmet arra, hogy az oktatói férőhelyek száma tekintetében a Gazdasági Főiskolai Kar (Békéscsaba) messze elmarad a kívánatostól. Az épülő új könyvtár azonban lényegesen javítani fog ezen a mutatón is. A többi könyvtár férőhelyeinek száma megfelelő.

Kollégium

A kollégiumi ellátás színvonala átlagosnak mondható. Az igényeket csak részben tudja kielégíteni a főiskola. A szobánkénti internetes hozzáférés még nem minden kollégiumban biztosított.

A bizottság megítélése szerint a karok közül Békéscsabán a legsürgetőbb a fejlesztés. Itt a jelentkezőknek csak a 44,5%-át tudják kollégiumban elhelyezni. A férőhelyek száma itt a legszűkösebb a hallgatói létszámhoz viszonyítva.

Sport

A sportolási lehetőség a Gazdasági Főiskolai Karon (Békéscsaba) kiválóak. A kar rendelkezik sportcsarnokkal. A sportolási lehetőségek szervezésében jelentős szerepet tölt be a HÖK. Ezen kívül az oktatás rendelkezésére áll egy külső uszoda, melyet a Széchenyi Terv keretében újjítottak fel és korszerűsítettek úgy, hogy nemzetközi versenyek szervezésére is alkalmas.

Ugyancsak kiválóak a sportolási lehetőségek a Mezőgazdasági Főiskolai Karon (Mezőtúr). Közel sem ilyen ideális a lehetőség a Pedagógiai Főiskolai Karon. A karhoz tartozó tornaterem sem méretében, sem technikai színvonalában és minőségében sem felel meg a mai elvárásoknak. A közeljövő feladata ennek a problémának a megoldása – valószínű közösen a TSF vezetésével.

A Mezőgazdasági Víz- és Környezetgazdálkodási Kar sportolási lehetőségei megfelelőek. A bizottság javasolja a TSF vezetésének annak megvizsgálását, hogy milyen lehetőség van a Pedagógiai Kar sportolási lehetőségeinek javítására.

Tehetséggondozás, TDK tevékenység

A főiskolán nagy hagyományai vannak a TDK tevékenységnek. Már az integráció előtt is fontos feladat volt a tehetséggondozás a TSF minden egyes karán.

A TSF-n a főiskola megalakulása óta egyre több hallgató végez tudományos diákköri tevékenységet. 2000 és 2005 között az intézményi TDK-ra 384 dolgozathból 187 ért el első, második vagy harmadik helyezést. Ugyanezen időszak alatt 123 OTDK-ra benyújtott dolgozathból összesen 41 érte el az első három helyezés valamelyikét.

A főiskolán a TDK tevékenység „TSF Tudományos Diákköreinek Szervezeti és Működési Szabályzata” alapján szerveződik. A főiskola tudományos diákköri munkájának koordinálását a Főiskolai Tudományos Diákköri Tanácsa végzi

Vezetés értékelése

A főiskola vezetése három szintű. A főiskolát a rektor vezeti helyetteseivel. A főiskolai vezetés alá a kar vezetése, alá pedig a tanszékek tartoznak. A karokat nagy tapasztalattal és szakmai felkészültséggel rendelkező főigazgatók irányítják. A főiskolát és a karok működését szabályozó dokumentumok valamint a karok vezetési struktúrája alkalmas az intézmény vezetésére.

A főiskolát, illetve a karokat irányító, ellenőrző és koordináló és stratégiai döntéseket hozó tanácsok (Főiskolai Tanács, Kari Tanács) jól működnek, a kellő hallgatói képviselőt biztosított.

A főiskolai és a kari vezetői szintről az információk általában gyorsan jutnak el a munkatársi, illetve tanári szintre. Szükséges azonban megjegyezni, hogy a Gazdasági Főiskolai Karon szükséges még javítani az információáramlás sebességén.

Integrációs észrevételek

Az integráció igazi előnyei jelenleg még nehezen vehetők észre a TSF tevékenységében. A nagy földrajzi távolság miatt még nem alakult ki igazán egységes szemlélet, a karok még őrzik korábbi arculatukat, külön költségvetésük van.

Azonban vannak biztató jelek: együttműködés alakult ki a Gazdasági Főiskolai Kar és Mezőgazdasági Víz- és Környezetgazdálkodási Kar között a műszaki menedzser képzésben.

A TSF igyekszik felszámolni a párhuzamosságokat. Így például Szarvasra került a békéscsabai tanítóképzés az ottani óvóképzővel együtt.

A bizottság azonban további integrációt és erősebb kooperációt javasol a TSF-nek mind az oktatás, mind a kutatás, mind a napi menedzsment szintjén.

A MAB véleménye szerint a Főiskola jövőjét hosszabb távon a regionális beágyazódás és a regionális szerepkör tudatos felvállalása alapozhatja meg.

A Tessedik Sámuel Főiskola minőségbiztosítási rendszere

A főiskolán egységes minőségbiztosítási rendszer működik, amelynek legfelsőbb szervezete a főiskolai Minőségellenőrzési Bizottság. Elnöke hivatalból a főiskola rektora, akinek munkáját a minőségügyi referens segíti, aki a szakmai feladatok elvégzéséért felelős. A minőségügyi referenst a rektor bízta meg, feladatait és hatáskörét a megbízási szerződés és a feladatleírás szabályozza. A főiskolai Minőségellenőrzési Bizottság tagjait a szervezeti egységek javaslata alapján ugyancsak a rektor bízta meg. A négy főiskola karon és az egy intézetnél a minőségirányítási feladatok ellenőrzését és irányítását a főigazgató végzi, a szakmai feladatokat a kari minőségügyi referens látja el. Munkáját a kari bizottságok segítik, amelyek tagjait a kari főigazgató bízta meg.

A hallgatói önkormányzat minden bizottságba képviselőt küld. A főiskolai Minőségellenőrzési Bizottság és a kari bizottságok közötti kapcsolattartás a főiskolai minőségügyi referens feladata.

A TSF minőségirányítási kézikönyve a rendszer alapidokumentuma. A TSF tagja egy, a Szegedi Tudományegyetem által vezetett konzorciumnak, amely eredményesen pályázott a HEFOP 3.3. pályázatra. A projekt munkaterv értelmében a Tessedik Sámuel Főiskola Mérési

és értékelési módszertani kézikönyve, továbbá a Rendszerműködtetési kézikönyve 2006. márciusában elkészült.

Ebben a két dokumentumban található minden fontos mérési, értékelési és dokumentálási eljárás és előírás, amely azonosítja, szabályozza és dokumentálja a főiskola működésének folyamatait és azok legfontosabb jellemzőit, értékeit és kölcsönhatásait.

A bizottság néhány fontosabb, a minőségbiztosítással kapcsolatos megállapítása

- Főiskolai szinten és a Karok szintjén minőségbiztosítási (minőség ellenőrző) bizottságok működnek. E bizottságok vezetői az első számú vezetők (rektor, főigazgatók).
- A vezető munkáját a minőségbiztosítás területén, kiemelkedő módon támogatják az oktatási helyettesek és minden karon és a főiskolán is működik minőségbiztosítási referens. A minőségbiztosítási referens az oktatók közül kerül megbízásra.
- A főiskola főbb tevékenységi területeit, folyamatait egységes főiskolai szintű szabályozások biztosítják. A karok specialitásokat kari kiegészítő szabályozások veszik figyelembe.
- A minőségbiztosítási rendszer elemei általában megvannak, de a tudatos rendszerszerű működtetés még nem jellemző az intézmény egészére. (Egyes karokon eltérő működés tapasztalható).
- A TSF egy HEFOP nyertes pályázat keretében a minőségbiztosítási rendszer fejlesztésére együttműködik a Szegedi Egyetemmel (SZE) és a Bajai Főiskolával (Konzorcium vezető: SZE).
- A főiskola vezetése meghatározta az intézmény stratégiáját és küldetését. A szervezeti egységek az egységes intézményi stratégia figyelembe vételével végzik munkájukat. Az integráció előnye elsősorban a pedagógusképzésben jelentkeztek, de a BSc szakok programjának kialakításában és működtetésében fokozottabban fognak érvényesülni.
- A képzési programok és tananyagok kialakításában és fejlesztésében a minőségbiztosítási egyes elvei és módszerei érvényesülnek.
- Az oktatók munkájának hallgatói véleményezése fontos eleme a minőségbiztosítási rendszernek. Nem véletlen, hogy az új Felsőoktatási Törvény is kiemelten kezeli. Az érvényes szabályozás a rendszer működtetését lényegében a HÖK-re bízta. Így ezen fontos információk hasznosítása egyes karokon nem, vagy nem megfelelő színvonalon történik meg. Indokolt a rendszer újra gondolása és a hatékony működés feltételeinek megteremtése.
- A „kimenet” értékelését első körben a záróvizsga bizottságok végzik. Dicséretes és a főiskola minden karára jellemző, hogy a záróvizsga bizottsági elnököknek más felsőoktatási intézmények elismert professzorait kérik fel. A vizsgát követően a vizsgabizottsági elnökök tapasztalatait írásos formában gyűjtik, értékelik és figyelembe veszik a képzések fejlesztésénél.
- A Főiskola minden kara szoros kapcsolatot tart fent a elmúlt években végzett hallgatókkal. Működnek öregdiák szervezetek. Ezek biztosítják az utókövetést. Ennek formális és informális elemei is megtalálhatók.
- A képzésekkel kapcsolatos tapasztalatok visszajelzését biztosítják a szakirányú továbbképzésben résztvevő, az intézményben első diplomát szerzett szakemberek visszajelzései is.

- Minden kar minőségfejlesztési munkájában jelentős szerepet kap a gyakorló helyek tapasztalatainak hasznosítása a képzés fejlesztésében.
- A BSc képzések szak alapításában az intézmény érintett karai, szakemberei a szakok alapítását benyújtó konzorciumokban aktív szerepet vállaltak.
- A MAB részére összeállított jelentés tapasztalatait érdemes a minőségfejlesztés feladatainak megfogalmazásához figyelembe venni.
- Az agrár területen tanuló hallgatók tananyaggal való ellátottságát jelentősen segíti a 19 agrár intézmény közreműködésével működő Intézményközi Tankönyv Szakértői Bizottság, amelyben a főiskola oktatói is jelentős szerepet vállalnak.
- A kutatási eredmények tananyagban történő hasznosítása általában megtörténik.
- Jelentős TDK tevékenység jellemzi a Főiskola munkáját. A karok közötti együttműködés ezen a területen is jellemző.

Az intézmény további működésére vonatkozó megjegyzések, javaslatok

1. Hogyan készüljön fel az intézmény a soron következő akkreditációs értékelésre?

- Szükséges lenne tovább fejleszteni a belső integrációból adódó **oktatási és kutatási együttműködés-t**, ami további minőségjavulást és költségcsökkentést jelenthet az intézmény számára.
- **Szükséges javítani az oktató- kutatói állomány korösszetételét, és az elkövetkező időben nagyobb számban bevonni fiatal, tudományos fokozattal rendelkező kollegákat.**
- Tovább kell javítani valamennyi karon a tudományos fokozattal rendelkezők arányát.
- A Látogató Bizottság véleménye alapján a Gazdasági Főiskolai Karon és a Mezőgazdasági Víz- és Környezetgazdálkodási Karon közösen folytatott **műszaki menedzser** alapszak indítási engedélyét a Főiskola a korábbi struktúrában kapta meg. **Javasoljuk a szak akkreditálását három év után** (az első diploma kiadását követően) **elvégezni**. Az intézménynek ezen időszak alatt fel kell készülni arra, hogy tovább javítsa a személyi és tárgyi feltételeket ezen képzés esetében.
- A Gazdasági Főiskolai Karon egyértelműen bizonyítani kell, hogy fontosnak tartják a személyügyi szervező szak folytatásaként megjelenő **andragógia** szak működését és az ehhez elengedhetetlenül szükséges személyi feltételek javítását.
- Az Egészségtudomány Intézet irányításával folyó **ápolás és betegellátás**, az **egészségügyi szervező**, valamint a **szociális munka** BSc szakokon a képzés személyi feltételeit tovább kell javítani. Az **ápolás és betegellátás**, valamint az **egészségügyi szervező** BSc szakok minőségvizsgálati eljárásának lefolytatása a MAB 2006/1/VI/2. sz. határozata alapján rövidesen esedékessé válik. Ezen vizsgálat során a MAB a **szociális munka** szak minőségellenőrzését is javasolja.
- A Pedagógiai Főiskolai Karon a sportolási lehetőségeket, a Gazdasági Főiskolai Karon a kollégiumi ellátást javasoljuk javítani.
- A bizottság szükségesnek tartja kiemelni, hogy a kar és az egész Főiskola működése szempontjából kedvezőtlen az állandó szervezeti átalakulás. Karok átalakulása, leválása, profiljuk külső hatásra történő változtatása nem teszi lehetővé a szakmai integrációban rejlő lehetőségek kihasználását.

2. Mire kívánja felhívni a kollégium a majdan kiküldendő Látogató Bizottság figyelmét?

Fontosnak tartja annak vizsgálatát, hogy

- mennyiben sikerült a TSF-nek a belső integrációt tovább erősíteni az oktatás és kutatás területén,
- javult-e a kor-összetétel és a tudományos fokozattal rendelkezők száma a legutolsó vizsgálat óta,
- javultak-e a **műszaki menedzser** alapszakon folyó munkához a személyi és tárgyi feltételek,
- a TSF Gazdasági Főiskolai Karon biztosított-e a személyi és tárgyi feltétel az **andragógia** szak működéséhez,
- az Egészségtudományi Intézetben folyó **ápolás és betegellátás**, az **egészségügyi szervező**, valamint a **szociális munka** BSc szakokon a képzés személyi feltételei javultak-e az előző MAB vizsgálat óta.